
Szakedolgozat

Fehér Anna
Színművész szak

Kaposvár

2024

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Kaposvári Campus
Rippl- Rónai Művészeti Intézet
Színművész szak

Fedák...

Konzulens: Kelemen Márta Drs.

Egyetemi tanársegéd,

PhD hallgató

Készítette: Fehér Anna

SKZRNP

Színművész szak (nappali)

Rippl-Rónai Művészeti Intézet

Kaposvár

2024

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés.....	4
1.1 Témaválasztás indoklása.....	4
2. Született: Fedák Sarolta Klára Mária.....	6
2.1 A gyermekkor meghatározó emberei: A család.....	6
2.2 Rákosi Szidi szárnyai alatt - A színésztanonc.....	7
3. A pályakezdő.....	8
3.1 Magyar Színház.....	8
3.2 Népszínház – először, Magyar Színház – másodszor.....	9
3.3 Vígszínház.....	10
3.4 A nadrágszerepek zsenije.....	11
3.5 Király Színház.....	12
4. Sorozatos vizályok.....	15
4.1 Népszínház - A Vidor-ügy.....	15
4.2 Beöthy László és a visszatérés.....	16
4.3 A Molnár.....	17
5. A változások kora.....	20
5.1 Fedák élete az első világháború alatt és után.....	20
5.2 Fedák élete a második világháború előtt és alatt.....	22
5.3 Fedák Sári útra kel.....	24
6. Minden jegy elkelt!.....	26
6.1 A Minden jegy elkelttel kapcsolatos személyes reflexióim, gondolataim és érzéseim.....	28
Összegzés, a kutatás lehetséges további irányai.....	33
Irodalomjegyzék.....	36
Képjegyzék.....	38
Mellékletek.....	40
1.sz. melléklet: Nyilatkozat a záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről.....	40
2.sz. melléklet: Konzulensi nyilatkozat.....	41

1. Bevezetés

1.1 Témaválasztás indoklása

„MÁZLI: Szép, ősi Pesti kifejezés. Olyasvalamit jelent: szerencse. De mert mégsem az. Tudja a jó ég micsoda. Egyszerűen csak: mázli. Ezen a mi különben gyönyörű pályánkon erre a bizonyos mázlira nagy szükség van.” - írja Fedák (1929, 150).

Ismerem a mázlit. Az érzetet. Mind ismerjük, csak eltérő szavakat használunk a jelenségre. Hívhatjuk szerencsének, véletlennek, sorsnak, máknak. Én Gondviselésnek hívom. A mázlit, ami az utamba sodorta Fedák Sárít.

2022. januárjában kezdődött a legelső kőszínházi próbafolyamatom a Győri Nemzeti Színházban. A ragyogó tehetségű Kubik Annával osztott főszerepben játszhattam el a fiatal FEDÁK SÁRI szerepét, az Olt Tamás rendezésében bemutatott *Minden jegy elkelt!* című előadásában, aminek az írója is Olt Tamás volt. Már a darabra való felkészülés is meghatározó élmény volt számomra. Beszippantott a korszak, a flitteres, nagyhercegnős operettvilág. Magával ragadott a milió, a címszerep lénye és sokoldalúsága. Fedák karakán, akaratos, szélsőséges nő, aki ékes példája, hogy a belső ragyogás fél perc alatt dönti romba a felszínes szépségideákat, az értéktelen külsőségeket. Fedák Sári a huszadik század formabontó színésznője, akiből győri próbafolyamatom alatt és azóta is rengeteg erőt merítettem.

Kutatási módszerem a dokumentumelemzés. Feladatomban tekintem, hogy felülemelkedjek az elfogultságomon: dolgozatom célja, hogy a színésznőről fennmaradt anyagokra támaszkodva, a lehető legobjektívebben próbáljak átfogó képet adni munkásságáról, személyéről; mind a színésznőről, mind az emberről, életének meghatározó korszakairól. Szeretném közelebb hozni és megérteni a „titkot”, ami a Fedák Sári lényét övezi. Mi áll az „agrárius primadonna” (Bános 1986, 130) hatalmassága mögött? Mitől volt Fedák a huszadik század színházművészetének kimagasló és meghatározó alakja? Mit rejt az acélkemény látszat? Naplójában Fedák Sári olyan tiszta és őszinte gondolatokat vet papírra, melyek sokszor összeegyeztethetetlenek botrányokkal övezett létezésével és kiszámíthatatlanságával.

Dolgozatom a színésznő gyermekkori éveivel, Beregszászon kezdődik, végigkíséri lelkes amatőrből igazi színésznővé válását egészen a legutolsó nyáregyházi évekig. Szakdolgozatomban kitérek a színházakra, színdarabokra, ahol és amiben Fedák megfordult. Felsorolom a színésznő civil életének azokat a történéseit és tevékenységeit, melyek meghatározó szerepet játszottak életében. Szót ejtek Sári szerelméről, mert az igazán fontos és

összefügg Fedák szakmai életútjával. Foglalkozok a *Minden jegy elkelt!* című előadással is, mely Fedák Sári életét dolgozza fel és 2022 márciusában került bemutatásra a Győri Nemzeti Színház Kisfaludy termében.

Több szempontból aktuális lehet Fedák Sári életének boncolgatása. A művész halála óta eltelt majdnem hetven év, de örökérvényű, egyedülálló, tanulságos életút az övé. Fedák élete irányelv egy olyan színészi karrierhez, ahol a belső értékek és a zabolázhatatlan akaraterő ragyogó tehetséggel párosulva meghozzák az áhított eredményt. „Az én ambícióm olyan féktelen, hogy nem hagyhatom azt senkinek megakasztani.” (Fedák 1901, idézi Vörös 1990,15). Szakmailag vágyott és példaértékű karrier Fedák Sárié: törtetés, akaratosság, kirekesztettség. Egyben elrettentő példa is.

2. Született: Fedák Sarolta Klára Mária

2.1 A gyermekkor meghatározó emberei: A család

Fedák Sarolta Klára Mária Beregszászon született, 1879. október 26-án (Bános 1986).

Sára édesapja, dr. Fedák István, az alig 7000 fős Bereg megye tisztifőorvosa volt, kortársai nagyon óvatos, különös és megfontolt embernek gondolták (Bános 1986). Fedák doktor két évig kezelte öt éves lányát, Sárit egy szembetegséggel, később, a lány nyolcéves korában csonthártyagyulladásal (Fedák 1929).

Fedák Sári édesanyja, Kokály Emília (1850-1935) gyönyörű, áldozatkész háztartásbeli volt (Fedák 1929). Így ír édesanyjáról Fedák *Útközben* (1929) című önéletrajzi könyvében: „Az én almám, bizony, messzire gurult az ő fájától. Ha csak félig olyan tudtam volna lenni megjelenésben, mint ő, talán még karriert is lehetett volna csinálni.” (idézi Bános 1986, 24)

Hat évvel idősebb bátyja, ifjabb Fedák István, Sári egyetlen testvére volt, gyermekkorukban közel álltak egymáshoz (Bános 1986). A testvérpár sok csínytevést követett el együtt és mindketten rajongtak a vándorcirkuszért (Bános 1986). A tizenéves Sárিকা (1. kép) első szereplése alkalmával Istvánnal együtt állt színpadra a beregszászi Arany Oroszlán mulató nagytermében (Fedák 1929).

1. kép Fedák Beregszászon (Vörös 1990, 24)

Fedák gyermekkorának legmeghatározóbb alakja a család barátja, Füzesséry Péter volt, aki több tíz évvel idősebb volt Sárinál (Fedák 1929). A férfi naponta kétszer látogatta a családot, és mivel odáig volt a kor primadonnáért, Blaha Lujzáért, Jászai Mariért, Pálmay Ilkáért, Küry Klaráért, folyton öröklük áradozott (Bános 1986). Sári tizenkét éves volt, amikor Füzesséry elvitte magával Pestre (Fedák 1929). A Népszínházban *A cziterást*, Konti József operettjét játszották aznap este (Fedák 1929). Fedákot teljesen elvarázsolta, ahogy a közönség az előadás főszereplőjét, Küry Klárát éltette (Fedák 1929). A fiatal Sári arra vágyott, hogy az ő nevét is ugyanígy skandalizálja a tömeg; a vágyalom pár éven belül valóra is vált (Bános 1986). Füzesséry Péter az első színházlátogatás után két évvel – Fedák tizennégy éves korában –, elhunyt, de minden megtakarított pénzét (pontosan ötezer forintot) Sárira hagyta, hogy a lány valóra válthassa az álmait és ha a szülei megpróbálnák ebben meggátolni, az összespórolt pénzből fedezze esetleges költségeit és szökjön Budapestre (Bános 1986).

2.2 Rákosi Szidi szárnyai alatt - A színésztanonc

A tizenhat éves Fedák Sári kezébe akadt a *Budapesti Napló* egy példánya, ahol először olvasott Rákosi Szidi néni fővárosi színiiskolájáról (Bános 1986). Ez a véletlennek tűnő találkozás Fedák életének sorsdöntő történése volt, elhatározta, hogy mindenáron fel kell kerülnie Budapestre (Fedák 1929). Fedák hitte, hogy az ő életének folyása emberfeletti erők kezében van, de ettől függetlenül itt, a földi létben nem félt kezébe venni az irányítást. Jól kidolgozott tervet készített és legelőször levelet írt a színiiskola igazgatónőjének, Rákosi Szidinek (Vörös 1990). Fedák határozottan fogalmazta meg elképzeléseit a jövőjét illetően: „Majd a nagyságos asszony tudni fogja, hogy mit csináljon velem. De azt az egyet mindenesetre tudnia kell, hogy nagy színész akarak lenni. Mindegy, hogy milyen, drámai színésznő vagy operettszubbret, csupán egy bizonyos, hogy ennek sikerülnie kell.” – írja Fedák (1895) (idézi Bános 1990, 22). Rákosi Szidi érdeklődését felkeltették a tizenhat éves Fedák Sári levelei. Kedves hangvételű válaszokat küldött Sárinak és izgatottan várta, hogy személyesen is találkozzanak (Fedák 1929).

Bár Fedák édesapja hallani sem akart arról, hogy lányából színésznő legyen, Sárinak mégis sikerült meggyőznie őt, hogy engedje el Budapestre, így édesanyjával 1897 október 22-én elutaztak a fővárosba, a Rökk Szilárd utca 4-be, ahol Rákosi Szidi színiiskolája volt (Vörös 1990).

3. A pályakezdő

Ady Endre írt Sáriról a *Lotti ezredesei* című bohózat pozsonyi vendéghátéka után a *Nagyváradai Naplóban* (1902) egy cikket, mely *Az első vendégháték* címet viselte. Az író így fogalmazott a pályakezdő Fedákról:

A Bereg megyei bakfis egyszerre csak fölzalad a színpadra. Mint a gyötrelmes, erős szűz vihar, végigsöpört ott mindent. Trónjaikról lerángatott autokrata színpadi királynőket, félelmetes bálványokat, szent és sérthetetlen formákat, tradíciókat és konvenciókat. A kis bálványdöngető úgy tett a züllött budapesti színházzal, mint Napóleon az egyesült seregekkel. Fedák Sári is fölforgatta s megcsúfolta a színpadi hadakozásnak minden becses, régi elvét... (idézi Gajdó 2003, 61)

3.1 Magyar Színház

Fedák semmit nem tudott arról, hogyan működik a ranglétra, azt gondolta, hogy egyből főszerepeket fog játszani, így kikérte magának, hogy társaival együtt beosztották statisztálni az 1897-ben alapított Magyar Színház nyitóoperettjébe, ami Sidney Jones: *Gésák* című előadása volt (Vörös 1990). Az előadás főszereplőjének, Sziklay Kornélnak gyakran meggyűlt a baja Sárival, mert a kis növendék minden előadáson előrefurakodott és statisztamunkáját a főszereplőkkel egy vonalban, gözerővel végezte (Bános 1986).

Rákosi Szidi és Beöthy Zsolt gyermeke, Beöthy László, átvette a Magyar Színház vezetését 1898 májusában, így édesanyja színiiskolájának vizsgaelőadásai ott kerültek megrendezésre (Bános 1986). Az első éves záróvizsgán Beöthy egyből felfigyelt Fedákra, aki azon ügyeskedett, hogy magára vonja a figyelmet, mint MÜKÉNÉI KÓRUSTAG (Bános 1986). A vizsgaelőadás után Beöthy felkereste Fedákot és biztató szavakat intézett hozzá (Bános 1986). Rákosi Szidi és fia, a színház igazgatója mélyvízbe dobták Sárít: amikor a *Gésák* című előadás primadonnája, Nagy Bella, 1899 áprilisában elutazott. Fedák állhatott be Nagy helyére, így a ROLLY-POLLY (2. kép) volt az első igazi főszerepe (Vörös 1990).

4. kép Fedák Sári, *A Gésák Rolly-Pollyja* (Vörös 1990, 24)

Amikor Sári színpadra állt és szájából elhangzott első mondata, a közönség hatalmas ovációban tört ki, ekkor már látszott, hogy a karrierje megkerülhetetlen lesz (Bános 1986). Az igazgató felajánlotta Fedáknak, hogy ő játszhatja a *Gésák* főszerepét az évad végéig (Fedák 1929). Mielőtt Sári befejezte Rákosi Szidi iskoláját, Beöthy László már az elkövetkező két évadra szerződést ajánlott neki, azzal a feltétellel, hogy pesti színészkarrierje megkezdése előtt eltölt egy évadot Relle István társulatával Pozsonyban, hogy fejlődhessen és több tapasztalatra tegyen szert (Bános 1986).

1899 májusában a színésziskola záró vizsgaelőadásában Rákosi Szidi tanítványai az *Elektrát* vitték színre (Bános 1986). Ezt az előadást a páholyból nézte végig Porzsolt Kálmán, a Népszínház akkori igazgatója, aki másnap szintén szerződést ajánlott Fedáknak (Bános 1986). Sári boldogan fogadta Porzsolt ajánlatát, de az azt követő napon nem jelent meg a szerződtetési tárgyaláson (Bános 1986). Mindeközben a Magyar Színház Részvénytársaság alelnökei megtekintették a *Gésák* című előadásban Fedákot, de tehetségtelennek találták, így arra kényszerítették Beöthyt, hogy bontsa fel a Fedák Sárinak ajánlott két éves szerződést (Bános 1986).

3.2 Népszínház – először, Magyar Színház – másodszor

1900-ban Hegyi Aranka, az 1875-ben alapított Népszínház primadonnája, aki egy vendégszereplése alkalmával Pozsonyban találkozott Fedák Sárival, jelezte igazgatójának,

Porzsolt Kálmánnak, hogy ezzel a lánnyal érdemes volna foglalkozni (Bános 1986). Porzsolt vérig volt sértve, hogy Fedák pályakezdő létére az előző évadban semmibe vette őt, és nem ment el a megbeszélte tárgyalásukra (Bános 1986). Sári írt egy bocsánatkérő levelet az igazgatónak, és Rákosi Szidi is közbenjárt ügyében, mire az igazgató megengyhült és magához vette Fedákot a Népszínházba (Fedák 1929). Fedáknak hatalmas sikere volt a *Toledad* című operettben 1900. május 16-án, melyben előzőleg Küry Klára, a Népszínház híres szubrett primadonnája megbukott (Vörös 1990). Sári a következő előadásában, a *San-Toy*-ban DUDLEY SZOBALÁNYKént újabb diadalt aratott (Gajdó 2003).

A népszínházban töltött évek alatt Fedák Rákosi Szidinéél lakott, aki folyamatosan formálta, tanította és segítette a fiatal színésznőt, pótmamájaként szerette őt (Fedák 1929). Fedák sokat köszönhetett a Beöthy-Rákosi családnak (Fedák 1929). Sárinak egyetlen célja volt, hogy **első** és **egyetlen** legyen, de a Népszínházban ez nem valósulhatott meg, mert Küry Klára folyamatosan szabotálta Fedákot: primadonnaháborúkat vívtak, Blaháné Lujza pedig akkora szaktekintélynek számított, hogy lehetetlen volt rangban fölé kerülnie, így Sári levélben felbontotta érvényes szerződését a Népszínházzal és 1901 novemberétől újra az – akkor már Leszkay András által igazgatott – Magyar Színház deszkáit koptatta (Bános 1986).

A századforduló első évében Fedák Sári addigi legkedvesebb szerepét játszhatta a *Lotti ezredesei* című zenés bohózatban; ebben az évben kötött barátságot Ady Endrével, így született róla *Dyb Fedák Sári* című verse; és ebben az évben hozták hírbe Gróf Degenfeld Imrével, nem is alaptalanul (Fedák 1929). A Magyar Színház gazdasági helyzete folyamatosan romlott, Fedák egyre több pénzt és jó partnereket követelt, valamint az esték bevételeinek tíz százalékát (Bános 1986). A színház megadta Sárinak, amit csak tudott, de a létesítmény a csőd szélére sodródott, Fedákról alig írtak a lapok (Fedák 1929).

3.3 Vígszínház

A körülmények nem voltak túl kedvezőek Sári számára 1902 nyarán, így két soros levélben közölte igazgatójával, Leszkay Andrással, hogy a következő évadot a Vígszínházban kezdi, a *Csókon szerzett vőlegény* próbájával (Bános 1986).

Molnár Ferenc huszonnégy évesen, fiatal újságíróként 1902-ben került a Vígszínház társulatához, azzal a feladattal, hogy a *Csókon szerzett vőlegény* szöveggönyvét átdolgozza (Bános 1986). Molnár első saját művének vígszínházi bemutatója *A doktor úr* című színdarab volt 1902 novemberében, melyet Fedák és Rákosi Szidi közösen tekintettek meg (Bános 1986). A vígszínházi állomás azért is fontos Fedák életében, mert egyrészt itt találkozott először életének meghatározó alakjával, Molnár Ferencsel, másrésztől alaposan elővette a

kritika: tehetségtelennek nyilvánították és több lapban leírták, hogy a színésznő nem tud a pályáról semmit és mióta elkezdte gyakorolni mesterségét, képességei sehova nem fejlődtek (Fedák 1929).

3.4 A nadrágszerepek zsenije

Fedák, akit a századfordulótól kezdve mindenki csak Zsaszának becézett, rövid vígszínházi kitérője után kaphatóvá vált, hogy vendégszerepeljen a Népszínházban, ahol Porzsolts Kálmán igazgatónak, valami újdonsággal kellett előrukkolnia, hogy megtöltse az ürességtől kongó nézőteret (Bános 1986). Rákosi Szidi a segítségére sietett a bajba jutott igazgatónak és bejelentette, hogy három, eddig teljesen ismeretlen szerző: Martos Ferenc, Huszka Jenő és Bakonyi Károly *Bob herceg* címmel operettet írt Fedák Sári számára (Bános 1986). Fedák nadrágszerep-sorozata BOBBal (3.kép) kezdődött (Fedák 1929).

5. kép Fedák mint Bob úrfi (Vörös 1990, 24)

Az előadás átütő sikert aratott, a helyi lapok azonnal felkapták a szerző-triót és Fedák Sárít is egyaránt (Fedák 1929). Megírták a fővárosi lapok, hogy Fedák hangja és játéka sokat csiszolódott és komoly művésznővé érett; a színházzal kapcsolatos beszélgetésekbe folyamatosan belekeveredett a neve (Bános 1986). A konkurens Küry Klára rajongótábora

egyre fogyatkozott és szép lassan Fedák zsenialitásáról cikkeztek a Küry-párti lapok is (Vörös 1990).

3.5 Király Színház

Beöthy László, a Magyar Színház igazgatója összetűzésbe keveredett a színház alelnökével, Filó úrral, – aki egykoron szabotálta Zsazsa kétéves szerződését a Magyar Színházban – így eltávolították igazgatói hivatalából (Bános 1986). Rövid időre Beöthy a Nemzeti Színház igazgatói székét foglalta el, de hamar megbukott és le is mondott (Bános 1986). Látva a *Bob herceg* kirobbanó sikerét és Fedák tömegeket mozgató erejét, Beöthy László a fejébe vette, hogy új színházat épít, amelynek műsoráról így nyilatkozott: „A programom? Fedák Sári. Az ő egyéniségére alapítok színházat, melyben játszani fogunk mindent, ami jó és mindent jól fogunk játszani.” (Kellér 1964, 131)

A Király Színház, Beöthy László színháza 1903 november 6-án nyitott meg a Martos Ferenc és Huszka Jenő által ezen alkalomra írt *Aranyvirág* című zenés színpadi művel, ám a siker elmaradt és az azt követő hat bemutató is megbukott (Vörös 1990). Ezen a nyáron Fedák birtokot vásárolt Tótszerdahelyen. A színésznő visszavonult és kijelentette, hogy a következő évadja egyben az utolsó is lesz, mert szerelme, Gróf Degenfeld Imre nem álhatja, hogy ő estéről estére testét-lelkét mutogatja idegen embereknek a színpadon, ezért pályafutását befejezi és férjhez megy (Bános 1986). A Degenfeld család megakadályozta a frigyet és Imrét idegbajra hivatkozva szanatóriumba szállították, ezért Sári ősszel visszatért Budapestre, ahol Bakonyi Károly és Kacsóh Pongrác új darabja fogadta, a *János vitéz* (Vörös 1990). Beöthy ragaszkodott hozzá, hogy ILUSKA és a FRANCIA KIRÁLYKISASSZONY szerepeit Fedák játssza, ám a szerzőpáros eredeti elképzelése valósult meg, Fedák Sárit JANCSI szerepében láthatta a nagyjérdemű, míg ILUSKÁT Medgyaszay Vilma alakította (4.kép) (Gajdó 2003).

6. kép Fedák Sári és Medgyaszay Vilma; „János Vitéz” (Vörös 1990, 24)

A Király Színház színpadán bemutatott *János Vitéz* 1904. november 18-án óriási sikert aratott, a bemutatóról így írt Színi Gyula *A Hétben*:

Azután megjelent Kukorica Jancsi, aki nem volt más, mint Fedák Sári. Ilyen estére még nem emlékeztünk. Sikerült neki valami, amire nem lehet senkit megtanítani, és amit nem elég megérezni, hanem meg is kell játszani. Néhány mozdulattal tönkre is tehetett volna mindent, csak egy női Sobri Jóskát kellett volna megszólaltatnia. És a karikás ostorával, a nagy karimás kalapjával, a belépőnótájával, amelynek fölösleges népszerűséget jósolni, meg a fiús jókedvével csodát produkált: operettelegőt a nagy magyar Alföldön. (idézi Bános 1986, 133).

Fedák Sári a 240. előadást Beöthy eredeti elképzelésében játszotta, ezen az estén ő alakította ILUSKÁT és a FRANCIA KIRÁLYKISASSZONYT (Bános 1986). Fedák színpadi jelenléte óriási tömegeket mozgató, így a menthetetlennek titulált, háromszázhuszezer koronával eladósodott Népszínház akkori igazgatója, Vidor Pál 1906 tavaszán felkereste Fedákot és a következőt mondta neki:

A Király Színház már úgymint rendben van. Beöthy nem érdemli tőled, hogy ott maradj, úgymint folytonosan az utódodat keresi és első alkalommal ki fog játszani. Népszínházat csak te mentheted meg. Kötelességed ezt megtenni. Egy egész színház sorsa, emberek existenciája, kenyere, élete függ tőled. (Fedák 1929, 102).

Bános (1986) azt írja, hogy Vidor Pál a Király Színház által kínált fizetésnél jóval magasabb fellépti díjjal, pontosan 600 koronával és három darabszerződéssel környékezte meg Fedák Sárít, melyet a színésznő szóban el is fogadott, így nem a Király Színházhoz szerződött a következő évadra, ahol 250 koronát keresett volna esténként.

4. Sorozatos vizályok

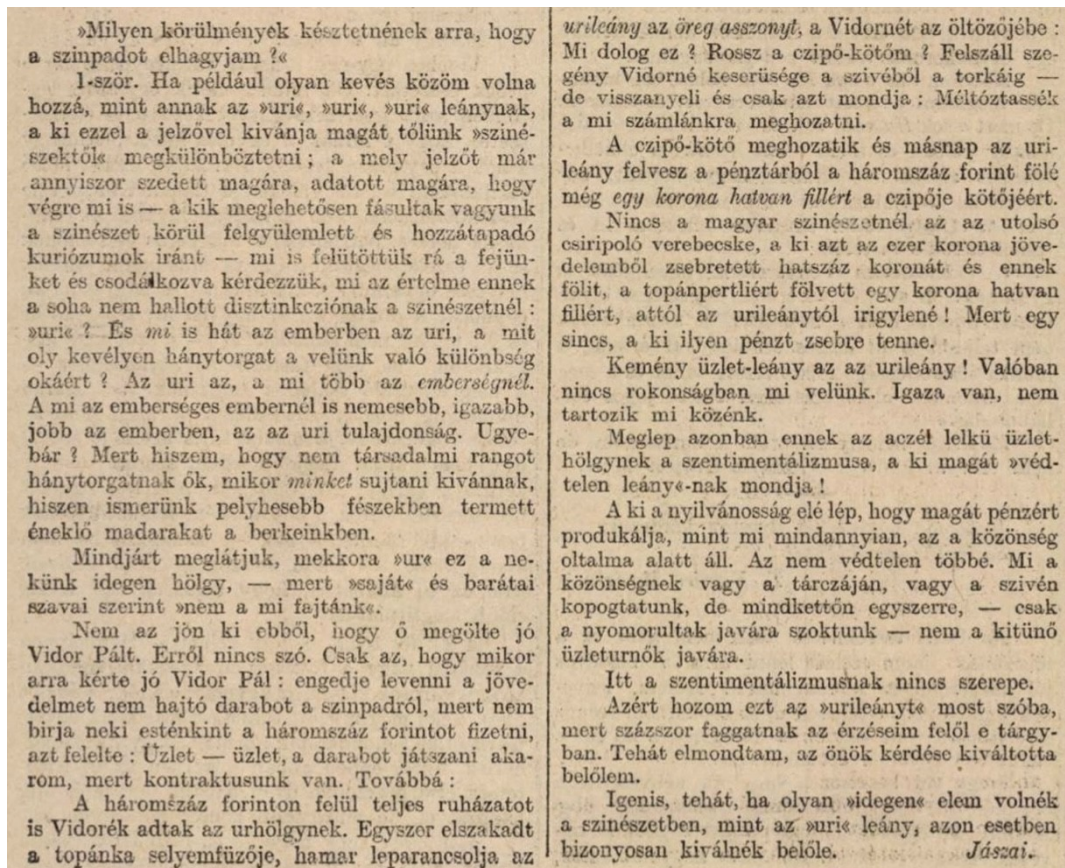
4.1 Népszínház - A Vidor-ügy

Fedák 1906-os évadának első népszínházi bemutatóját a Budapesti Hírlap közölte: „Először: Fedák Sári vendégfölléptével: Rab Mátyás” (Rákosi 1906, 26). Fedák (1929) naplójában azt írja, hogy a népszínházi visszatérését nem a pénz motiválta, mivel általános fellépti díja 500 korona volt, sokkal inkább Vidor Pál szavai hatottak hiúságára, hogy csak és kizárólag ő mentheti meg a színházat. Fedák minden fellépése után 100 koronát az igazgató feleségének adott, hogy a kilátástalan helyzetű Vidor család élelmiszert és ruhát vásárolhasson (Vörös 1990).

November 29-én a *Rab Mátyás* című előadás után a kétségbeesett Vidor és felesége, Karola behívták Fedákot az irodába, hogy aláírassanak vele egy váltót, mely az igazgató újabb színházmentési kísérletét szolgálta volna, ám Fedák nem vállalta a kezességet (Bános 1986). Minden hónap első napján volt esedékes a színház adósságainak törlesztése, ám a Népszínház nem tudta kitermelni a decemberi részletet, így november 30-án tíz óra tájt végelkeseredésében Vidor Pál öngyilkos lett (Bános 1986). Az 1906 december elsején megjelent napilapok Fedákot támadták, Vidor felesége az utcán kiabálta: „Fedák! Te kergetted halálba szegény uramat!” (Bános 1986, 167). Karola azt híresztelte, hogy férje, Vidor Pál azért vetett véget életének, mert Fedák nem volt hajlandó ebben a szorult helyzetben elengedni a fellépti díját és nem hitelezett neki (Vörös 1990). A Népszínház társulata is gyilkosként tekintett Sárirra, így kitaszították a színház előtt összegyűlt tömegbe, ahol válogatott rágalmakat olvastak a fejére, köpködték és sípokkal jelezték, hogy merre próbálja szöktetni Fedákot két barátja, Raskó Géza és Bede Jób (Fedák 1929). December elsején a *Pesti Napló* interjút készített Fedákkal, melyben a színésznő elmondta, hogy a színház belső ügyeihez semmi köze nem volt és megpróbálta tisztára mosni a nevét, sikertelenül (sz.n. 1906b).

1906. december 25-én *Az Ujság* című napilap interjút készített néhány színésszel, *A színpad varázsa-rémült vallomások* címmel, melyben azt a kérdést tették fel az interjúalanyoknak, hogy milyen körülmények készítenék őket arra, hogy elhagyják a színpadot (sz.n. 1906a). Jászai Mari válaszolt először a napilapnak (sz.n. 1906a). Jászai interjút (5. kép) arra használta fel, hogy a gyűlölködő tömeg mellé álljon a Vidor – Fedák ügyben. Jászai Mari megosztotta az olvasókkal bizalmas történeteit, melyek egy pénzéhes, haszonleső, túlértékelt színésznő képében tüntették fel Fedákot, akiből hiányzik az emberség

(sz.n. 1906a). Jászai végig „uri leány”-ként hivatkozott Fedákra és azzal zárta sorait, hogy „Igenis tehát, ha olyan idegen elem volnék a színészetben, mint az uri leány, azon esetben bizonyosan kiválnék belőle.” (sz.n. 1906a, 69).

5. kép Jászai Mari teljes interjúja Az Ujság című napilapban (sz.n. 1906, 69)

Jászai Mari nyilatkozatával döntő csapást mért Fedákra, ám Bede Jób szerint Fedák Sári üldözése és ellehetetlenítése tervszerűen elő volt készítve (Bános 1986).

Fedák ellenségei egy ideig sikerrel jártak, Sári a következő időszakban visszavonult családjához tótszerdahelyi birtokára, ám nagyon magányos volt ezekben az időkben és szívesen emlékezett vissza egykori kedvesére, gróf Degenfeld Imrére (Fedák 1929). A színésznő helyzete kilátástalannak tűnt, de még ebben a helyzetben is azt írta naplójában: „Szerintem mindent vissza lehet szerezni, ha az ember nagyon akarja.” (Fedák 1929, 121)

4.2 Beöthy László és a visszatérés

Fedák körülbelül két hónapot töltött Tótszerdahelyen, ahol újra egymásra találtak volt szerelmével, gróf Degenfeld Imrével és Sári nagyon vágyott rá, hogy családot alapítson, de a Degenfeld család továbbra sem támogatta a frigyet (Fedák 1929). Fedák szívében teret hódított a civil élet, minden szépségével és nyugalomával együtt, de saját bevallása szerint a

Jóisten nem engedte, hogy letérjen a számára kijelölt útról, melyben a világot jelentő deszkák álltak az első helyen (Fedák 1929).

Két hónap elég volt ahhoz, hogy a Vidor-ügy kapcsán csillapodjanak a kedélyek, így Fedák Sári Budapesten tartózkodó barátai már előkészíthették a színésznő visszatérését: Bede Jób sorozatos cikkeket és védőbeszédeket jelentetett meg Fedákról a *Magyar Nemzet*ben és a *Magyar Színpad* szerkesztősége is feltette a kérdést olvasóinak, hogy visszatérjen-e Fedák a színpadra? – az olvasók Fedák mellett döntöttek (Bános 1986). Beöthy László pontosan tudta, hogy Fedák lételeme a színpad, a színházi létezés és tisztában volt azzal is, hogy Sári visszatérését súrlódásmentesen kell megterveznie, így az addigi legnagyobb közönségkedvencet, a *János Vitézt* tűzte műsorra, amit a Gyermekmenhely javára játszottak (Bános 1986). A visszatérés botrányoktól mentesen zajlott, így a Király Színház igazgatója, Beöthy László bejelentette, hogy Fedák Sári visszatér a világot jelentő deszkákra és az igazgató úr két évre le is szerződteti a színésznőt (Kellér 1964). A kívánt felívelés azonban elmaradt, Fedák botrányaival együtt a közönség érdeklődése is csillapodott, ezért Sári levélben felbontotta szerződését a Király Színházzal és Bécs felé vette az irányt, hogy az osztrák primadonnákkal vegye fel a versenyt (Kellér 1964).

Fedák sértett volt, mert a pesti közönséget látszólag már nem tüzelte fel színpadi létezése, ezért megtanult németül, franciául, később angolul is és három évig, egészen 1910-ig Bécsben, Prágában, Párizsban és még Londonban is játszott (Bános 1986). A színésznő élvezte a kiruccanást, de mindvégig arra vágyott, hogy visszahódítsa a magyar közönséget, így 1910. május 20-án visszatért a Király Színház színpadára, ahol tizenkét napon keresztül Fall Leó *Az elvált asszony* című operettjének címszerepét ő, a számkivetett Fedák Sári játszotta (Fedák 1929). *Az elvált asszony* bemutatója után a nézők tomboltak, Fedák visszatérése úgy sikerült, ahogyan megálmodta, a magyar közönség ki volt éhezve Fedák Sárira, játékát elsöprő tapsviharral és virágkosarakkal fogadták, így 1910 őszén Fedák főszereplésével bemutatásra kerültek a Király Színházban Lehár Ferenc *Cigányszerelem* és *A kis gróf* című darabjaiból készült operettek is, melyeket sorozatosan átütő sikerrel játszottak (Vörös 1990).

4.3 A Molnár

1911 szeptemberében az egyik, *A kis gróf* című előadás végén Fedák az öltözője felé rohant, amikor a Király Színház társalgójának sarkából Molnár Ferenc odakiáltott neki: „Álljon meg, Fedák!” (Vörös 1990, 32). Molnár Ferenc Jacobi Viktorral, a Király Színház zeneszerzőjével

állt a félhomályban, mikor Fedák odalépett hozzájuk, Molnár így folytatta: „Néztem a jelenetét. Maga nagyon tehetséges. De igazi nagy színésznő, olyan, amilyen kevés van a világon, csak akkor lesz magából, ha egy ilyen magamfajta zsidógyerek jól az életébe tapos.” (Fedák 1929, 225).

Fedák Sári és Molnár Ferenc kapcsolata viharos volt, tele sértegetéssel, verekedéssel és visszavett ajándékokkal, például egy Pálffy József festménnyel, ami Fedák Személynök utcai lakásának kandallója felett lógott (Bognár 2009). Amikor a pár Fedák lakásában összeveszett, Molnár Ferenc leemelte a szerelmének ajándékozott Pálffy-festményt a falról és hazavitte magával budai otthonába (Bognár 2009). Az első világháború idején Molnár haditudósítóként dolgozott a fronton (6. kép), ebből az időszakból több Fedák által írt levél maradt fenn, melyekből arra következtethetünk, hogy szeretetük vagy szerelmük viharos létezésük ellenére nagyon erős volt (Gajdó 2003).

6. kép Molnár Ferenc haditudósító a fronton (1916) (Bános 1986, 459)

Fedák és Molnár szerették volna megőrizni önállóságukat, így soha nem költöztek össze (Gajdó 2003). Molnár Ferenc egy barátja felvetette az írónak, hogy mi értelme a Fedákkal fenntartott kapcsolatának, ha nem képesek békében együtt élni és minden nézeteltérés hangos vitába torkollik, mire az író azt felelte: „Így rengeteg időt takarítunk meg. Az ingerültségünket, dühünket kiadjuk, méghozzá félannyi idő alatt, mint amennyit egy dialógus

töltene ki. És a nagy kiáltozás után olyan angyali csönd van, hogy nem győzzük élvezni.” (Rácz 2022, 4).

Fedák és Molnár házasságára csendes körülmények között, 1922 október 11-én került sor a második kerületben, melyre Molnár Ferenc még csak ki sem öltözött; egy anekdota szerint Molnár azzal érvelt, hogy ő csak premierre ölti magára a frakkját (Rácz 2022). A házasságkötés oka az volt, hogy Molnár Ferenc beleszeretett a Vígszínház primadonnájába, Darvas Lilibe, akivel érdekes és látszólag Fedák által elfogadott szerelmi háromszögben éltek évekig, de Fedák Sári rettegett attól, hogy az elhagyott nő szerepében tetszelegjen, így egyezséget kötöttek Molnár Ferencsel: összeházasodnak, hogy elválhassanak (Bognár 2009). Fedák és Molnár válására 1925. október 21-én került sor, Molnár a válóperből vesztesen került ki, 30000 dollárt kellett fizetnie Fedák Sárinak, melyből Fedák fedezhette a Molnár által felhalmozott számlákat és vacsorákat, melyeket Fedák lakásán rendeztek meg (Rácz 2022). Válásuk után egészen Molnár Ferenc haláláig tartották a kapcsolatot és folytatódott egymás kölcsönös bosszantása Fedák és Molnár között (Bognár 2009).

5. A változások kora

5.1 Fedák élete az első világháború alatt és után

Fedák Sári életének elsöprő sikerei közé tartozik a Jacobi–Bródy–Martos szerzőtrío által színpadra állított *Sybill*, melynek bemutatójára 1914. február 27-én került sor a Király Színházban, Fedák Sárral a főszerepben (sz.n. 1914). A *Sybill* női karaktere újdonság volt az operettvilágban, ugyanis a szerző által megírt egyéniség nem a törékeny nőiséget próbálta bemutatni, hanem sokkal inkább az asszonyi fufangot, a harcoló és kezdeményező nőt állította színpadra, mely tulajdonságok Fedák vehemens ábrázolásában megszülettek, hitelesen hatottak (Bános 1986).

1914. július 28-án, az első világháború kirobbanásával fenekestül felfordult a kor színészeinek élete, a magántőke kivonulásával a színházak nem tudtak kinyitni szeptemberben, így Fedák egy hadikórházban önkéntes ápolóként segédkezett (7. kép) a frontról hazaszállított katonák gyógyításában (Bognár 2009).

7. kép Fedák Sári önkéntes (Vörös 1990, 48)

Fedák Sári pályájának mérföldköve a Vígszínházban 1918-ban bemutatott *Farsang* című Molnár-darab volt, melyben a Sári által alakított *KAMILLA* (8. kép) az első drámai szerep volt Fedák életében (Vörös 1990).

8. kép Fedák Sári Kamilla szerepében (Bános 1986, 459)

Fedák a közönségén kívül az újságírókat és kritikusokat is egyöntetűen elbűvölte, így ír a színésznő alakításáról Lengyel Menyhért a Nyugatban:

Ezt minden művész szeretné: egyszer levetni mindazt, ami tehetségéből nőtt, tanulásból, gyakorlatból megszerzett. Kevésnek sikerül. Fedáknak sikerült. Ráállt a színpadra egy komoly szerepben, melyben nincs vicc és nincs meg a könnyű játéknak az a mosolyból, grimaceból, kedvességből, kacér fordulatokból összeszőtt hullámozása. Fedák pályájának legjelentékenyebb eredménye, hogy erre képes volt, tehetsége oly rendkívüli, hogy úgy hatott, mintha ezen az estén egy eddig ismeretlen drámai színésznő lépett volna fel s aratott sikert. (Ignotus 1916, 723).

1918. november 16-án a köztársaság kikiáltásával és a háború befejeztével új alapokra kellett helyezni a magyar színházművészetet és a kor színészeinek szüksége volt az anyagi stabilitásra is, így Fedák elfogadta Rátkai Márton meghívását Amerikába, ahol nagy sikert aratva magyarul területeken turnéztak két hónapon keresztül (Bognár 2009).

Lengyel Menyhért *Antónia* című előadása a Király Színházban a *János Vitéz* után Fedák pályájának legnagyobb sikere volt; az anyanyelvén kívül játszott németül és angolul is (Vörös 1990). Fedákot *ANTÓNIA*ként, meghívták vendégszerepelni Rómába és Párizsba is; Fedák Sárit a berlini vendéjáték alkalmával a közönség tizenötször tapsolta vissza (Vörös 1990).

Az elkövetkező években Fedák primadonnaháborút vívott *A bajadér* próbafolyamata és előadásai alatt Honthy Hannával, és a harcokból általában Sári került ki győztesen (Bános 1986).

Fedák 1926-ban megjárta Mindszenty Tiborral Hollywoodot és a New York-i Jolson Theatre-ben is elbűvölte az amerikai közönséget (Bognár 2009). Hazatértekor Fedák megbukott a Vígszínházban az *Isteni díva* címszerepében, de a színésznő egy pillanatig sem csüggedt, azt követő premierjével - Bús-Fekete László *Pista néni* Király Színházi bemutatóján - Rózsahegyi Kálmánnal karöltve újra nyeregbe került (Vörös 1990).

Fedák Sári 1929-ben könyvet írt *Útközben* címmel és a filmiparba is belevetette magát, Sári vargabetűkkel tűzdelt élete 1930-tól főként sikerekkel teli, szokásos medrében folydogált, szokványos bonyodalmakkal tarkítva, egészen 1938-ig (Bognár 2009).

5.2 Fedák élete a második világháború előtt és alatt

A második világháborúhoz közeledve az 1938-ban hatályba lépő első, majd második zsidótörvény jócskán felforgatta a színház világát (sz.n. 1938). Fedák Sárinak jó barátját és hű kollégáját, Rátkai Mártont (9. kép) is ellehetetlenítették a zsidótörvények (Vörös 1990).

9. kép Fedák és Rátkai Márton (Vörös 1990, 48)

Fedák felkarolta Rátkait és beszervezte a Szilágyi László által írt országjáró operettbe, a *Tokaji aszúba*, ahol a produkcióban szereplő színészek többnyire zsidó származásúak voltak és az előadás zenéjét Eisemann Mihály szerezte (Bános 1986). A *Tokaji aszút* 1941-1942-ben egy újabb vándorbemutató követte, szintén Szilágyi László tollából, a *Gyergyói bál*, Fedák

Sáriveral a főszerepben, ahol Sári nyíltan kiáll az elnyomó németek ellen, képviseli a szabadság eszméjét és ellehetetlenített kollégái mellett foglal állást, Fedák partnere Básti Lajos (10. kép) volt (Vörös 1990).

10. kép Fedák Sári és Básti Lajos (Vörös 1990, 72)

1943. február 15-én a Zeneakadémián ünnepelték meg, hogy a Király Színház negyven éve nyitotta meg kapuit, mely eseményen Fedák csak és kizárólag úgy vállalta a fellépést, ha zsidó származású kollégái, Gábor Andor és Rátkai Márton lehetnek a partnerei (Bános 1986).

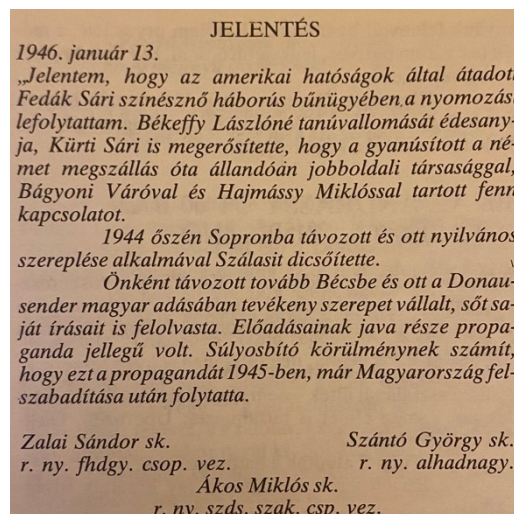
1943 március 10-én Fedák a Tábori Színházzal a fronton játszott és szintén tavasszal Sári az Új Magyar Színházban is fellépett, de régi, szeretett kollégáit az új rendezők és színészek nem pótolhatták sem a szívében, sem a színpadon (Bognár 2009). A *Film Színház Irodalom* riporterének Fedák azt nyilatkozta, hogy a Tábori Színházba bármikor visszamenne, de az nem őrajta múlik, így visszavonul és szeretne egy évig távol maradni a színpadtól (Egyed 1943). Fedákot Egyed interjúja után megkérdezték, mihez lenne kedve, mire ő provokatívan azt nyilatkozta: „Rózsahelyi Kálmánnal játszani!” (Vörös 1990, 73), így Fedák újabb lépést tett, hogy megerősítse állásfoglalását a zsidó származású kollégái mellett (Vörös 1990).

Az események felgyorsultak, 1944. március 19-én a németek megszállták az országot, a bombázások egyre gyakoribbá váltak, így Fedák a júniusi utolsó *Őfelsége, a mama* című előadás után unokahúgához költözött Nyáregyházára (Bognár 2009). Fedákot a soproni Operett Színház igazgatója Fényes Szabolcs szerződtette a *Hurrá, itt a szerelem* című

előadásra, de Fedákot a színházportán elárasztották a névtelen nyilas fenyegetőzők leveleikkel, így Sári visszaadta a szerepet és hazautazott Budapestre (Bános 1986).

Fedák Sári a *Magyar Ünnepe* című hetilapban tett nyilatkozatával tovább rontott helyzetén: „Hitler azt mondta, nincs hitvány nép, csak hitvány vezetők. Ez nem csak a nemzetvezetőkre, de a színházvezetőkre is érvényes. A mai színházi vezetők nincsenek a helyzet magaslatán. Ezért nem óhajtok játszani.” (idézi Vörös 1990, 76).

Fedák a gyakori bombázások elől Bécsbe menekült, a Magyarország Rádiónál vállalt politikától mentes, irodalmi munkát és a Collegium Hungaricumban kapott szállást komornájával Margittal, ahol esténként tüntetést szerveztek Fedák ajtaja előtt a nemzetiszocialisták (Bognár 2009). Fedákot ismerőse megszöktette Bécsből, ekkor a színésznő megüzente a budapesti lakásában tartózkodó Kürti Sárinak és Békeffy Lászlónénak, hogy jól van és mellékelte a tartózkodási helyét, melyet Kürti, jelentésével (11. kép) együtt átadott a hatóságoknak (Bános 1986).

11. kép Békeffy Lászlóné és Kürti Sári jelentése (Vörös 1990, 80)

A Kürti Sári által feljelentett, háborús büntettel és uszítással vádolt Fedák Sárít repülőn hazaszállították Budapestre és előzetes lezartóztatásba helyezték (sz.n. 1945). 1946. április 3-án a Népbíróság Fedák Sárít bűnösnek találta és két év szabadságvesztésre ítélte, melyből ténylegesen nyolc hónapot kellett börtönben töltenie (Bános 1986).

5.3 Fedák Sári útra kel

Börtönből történő szabadulása után Fedák Sárít kitelepítették Nyáregyházára komornájával, Kerék Margittal és Sajó nevű kutyájával (Bános 1986). 1954 decemberében Fedák Sárít Szendrő József, a Déryné Színház igazgatója felkérte, hogy játssza el a *Nagymama* címszerepét, ám Fedák politikailag továbbra is a nemkívánatos személyek közé

tartozott, így utolsó bemutatója meghiúsult és soha többé nem térhetett vissza a színpadra (Vörös 1990). Fedák Sári életének 76. életévében hunyt el, halálhírét a *Magyar Nemzet* öt apró sorban közölte.

— **Meghalt Fedák Sári** a csütörtökre virradó éjszakán Budapesten. Hetvenhat éves volt és több hetes betegség után hunyt el.

12. kép Fedák Sári halálhíre a *Magyar Nemzetben* (sz.n. 1955, 4)

6. Minden jegy elkelt!

A Győri Nemzeti Színház 2021/2022-es évadában műsorra tűzte és bemutatta a *Minden jegy elkelt* című, Fedák Sári életét feldolgozó tragikomédiát, melyet Olt Tamás írt és rendezett a színház Kisfaludy termében és melyben osztott főszerepben játszhattam el a FIATAL FEDÁK SÁRIT Kubik Annával, aki az idősebb FEDÁK SÁRIT alakította. Olt Tamás a szöveggönyvet eredetileg monodrámaként írta meg Kubik Anna számára, de Kubik a csoportos játék híve, így az Ő kérésére az író kibővítette az eredeti szöveggönyvet, ezért az előadásban az idősebb és fiatalabb FEDÁK SÁRIN kívül tizenkilenc karakter jelenik meg. Olt Tamás a szöveggönyv elkészítésekor a *Te csak most aludjál, Liliom...* című önéletrajzi Fedák-írást is felhasználta, ezért a darabbéli karakterek szájából javarészt a valóságban elhangzott mondatok szólnak meg.

A cselekmény három idősíkon fut. Az előadás alapszála Nyáregyházán, a kitelepített Fedák Sári szerény otthonában játszódik, ahol Kubik Anna FEDÁK SÁRIKÉNT és Mézes Violetta mint Fedák szobalánya, KERÉK MARGIT Sári közelgő bemutatójára, a *Nagymamára* készülnek. FEDÁK és KERÉK nosztalgikus dialógját Fedák múltjának megelevenedéseként megjelenő zenés betétek szakítják meg, ahol az általam játszott FIATAL FEDÁK SÁRIN keresztül a néző betekintést nyerhet abba a vibráló, változatos, meseszerű világba, melyben Fedák fiatal évei teltek.

Az első felvonásban a történet előrehaladtával a nyáregyházi portán megjelenik Fejszcs Attila, mint ÁVÓS tiszt, aki tovább faggatja FEDÁKOT múltjáról: ezen a ponton előkerül KUKORICA JANCSI subája, visszaemlékezésként megelevenedik MARCSA belépője, valamint a Fedák által körülbelül nyolcszáz alkalommal játszott *Bob herceg* betétdalai is felcsendülnek. Az író rövid, közbeékelt jelenetekkel mesél el néhány Fedákról szóló legendát; például a beregszászi látogatást, ahol Fedák Sárít száz üveg pezsgőben fűrésztötték és Olt azt is felfedi, hogy mit jelent a kártyában a „Fedák Sári mindent visz” kifejezés.

A Fedák–Molnár szerelem torzítva jelenik meg az előadásban. Olt Tamás rendezőként Fedák és Molnár első találkozását viszi színre egy jelenet erejéig, melyben zenei váltásokkal jelzi az idő múlását, de a kapcsolat ismertebb és hangosabb, árnyoldalába nem enged betekintést. A jelenetben az író a FIATAL FEDÁK SÁRI és MOLNÁR FERENC között a ténylegesen elhangzott párbeszédet használja, melyre 1911-ben, a Király Színház társalgójában került sor. Dacára annak, hogy a valóságban csupán egyetlen év korkülönbség volt Fedák és Molnár között, Olt koncepciójában MOLNÁR FERENCET a nálam 37 évvel idősebb Csankó Zoltán alakította. Olt Tamás rendező ezzel a nagyobb korkülönbséggel

kívánta érzékeltetni, hogy Fedák és Molnár 1911-es találkozásakor Molnár Ferenc már igazán elismert és komoly szaktekintélynek számított a magyar színházi életben. A FEDÁK-MOLNÁR jelenetben elhangzik egy rövid részlet a *Liliom* című Molnár-írásból is. Az első felvonást FEDÁK és MOLNÁR esküvői jelenete zárja.

Az előadás Vereckei Rita által tervezett 4x4-es laminált forgószínpadon játszódik, a helyszínváltást fakeretre feszített festett vászonfalak cseréjével és minimális díszletváltással jelzi a rendező. A forgószínpad két oldalán a FEDÁK SÁRI által felhalmozott gazdag halomban pompás jelmezek, képek, értéktárgyak foglalnak helyet, hogy kontrasztot állítsanak az elszegényedett nyáregyházi körülményekkel.

Cselényi Nóra letisztult és bravúros jelmezeket tervezett, melyek elősegítik az adott kor hangulatának megteremtését, míg egyes ruhadarabok kényelmes és komfortos, mások inkább előnyös viseletek a színészek számára.

A második felvonás Fedák Sári népbíróági tárgyalását mutatja be, melyben Olt a Fedák-ügy valódi jegyzőkönyvét vette alapul. Az eredeti vádbeszédek hangzanak el a szereplők szájából. Fedák ellen vall egykori barátnője KÜRTI SÁRI Janisch Éva megszemélyesítésében és a vádlók között megjelenik TÉGLÁSSY EMMY Molnár Judit alakításában. FEDÁK SÁRI védelmére kelnek jó barátai, BÁSTI LAJOS és LOVIK KÁROLY, akiket Csankó Zoltán és Vincze Gábor Péter alakítanak. A népbíróság elnökét és alelnökét Rupnik Károly és Maszlay István személyesítik meg. Olt a tárgyalás alatt a feszültséget egyszerű zenei bejátszással, egy egy hangot húzó gordonkával fokozza, ami az előadás egészének során visszatérő elem. Kubik Anna mint FEDÁK SÁRI, védőbeszédében teljesen átlényegülve elhagyja a színpadot és a nézők között folytatja monológját, ami olyan általános érvényű problémákat vet fel, hogy a múlt század negyvenes éveire és a jelenkorra is egyszerre reflektál. Az előadást a nyáregyházi képben FEDÁK halála zárja le.

Az előadáshoz tartozik, hogy a cselekmény végével a színészek az általam alakított, ruháitól megfosztott FIATAL FEDÁK SÁRIT a rehabilitáció metaforájaként visszaöltöztetik és érdekes tényeket, fényképeket osztanak meg a nézőkkel Fedák Sári életével kapcsolatban. Az előadás végleges lezárásaképpen a színészek kórusa által felcsendül az emblemikus Jancsi belépője című dal a *János Vitéz* című operettből.

6.1 A *Minden jegy elkelttel* kapcsolatos személyes reflexióim, gondolataim és érzéseim

A *Minden jegy elkelt* című előadásban a FIATAL FEDÁK SÁRI szerepének megformálására Olt Tamás, a darab írója/rendezője és Bakos-Kiss Gábor, a Győri Nemzeti Színház igazgatója harmadéves koromban kértek fel. Megkeresésük hatalmas örömmel és jó nagy adag szorongással töltött el, hiszen az osztályommal az első év második félévét és a másodév első felét karanténban töltöttük, ami miatt azt éreztem, hogy még nem állok készen ekkora feladatra. Mivel addig nem sokat tudtam Fedák Sáriról, megvásároltam Bános Tibor *Aki szelet vet...* című Fedák Sári életéről szóló könyvét és éjjel-nappal azt olvastam, majd külön füzetbe jegyzeteltem a fontosabb és érdekesebb tényeket Fedákkal kapcsolatban, hogy felkészülten érkezzek az olvasópróbára.

A darab olvasópróbájára 2021 december 29-én került sor a Győri Nemzeti Színház Kisfaludy-termében. A társulattól előzetesen nem ismertem senkit, de a legtöbben barátságosan fogadtak. Az olvasópróbán először is Olt Tamás ismertette a szereposztást és megtekintettük az előadáshoz készült díszlet- és jelmezterveket. A rendező egymagában nem olvasta fel a darabot, hanem az írott anyag először a színészek hangján, a szereposztás szerint került felolvasásra Két hosszabb szöveges jelenetre és nyolc zenés betét próbájára kellett felkészülnöm.

A próbafolyamat 2022 január 11-én vette kezdetét a Győri Nemzeti Színház próbatermében. A rendelkező próbákat a szöveges jelenetekkel kezdte a rendező, a zenés betétekre később került sor.

A január 11-i próbára tisztán emlékszem: mivel kronológiai sorrendben haladtunk, a FEDÁK-MOLNÁR jelenet volt az első, amit próbáltam. Pontos szövegtudással érkeztem, de nem tudtam, hogy mi a szokás és nem akartam túlbuzgó látszatot kelteni, ezért a kezembe vettem a példányt. Az összes alkotó bent ült a teremben és mind engem bámultak, volt, aki biztatóan és volt olyan is, aki „na nézzük, mit tud ez a szegény, fogalmatlan kislány” tekintettel nézett rám. A játéktérben egyetlen pad volt, amin a partnerem, Csankó Zoltán Jászai Mari-díjas színművész mint MOLNÁR FERENC ült. Eluralkodott rajtam és teljesen megbénított a megfelelési kényszer, csak álltam és szorongattam a kezemben a példányt, amíg a rendező el nem kezdett instruálni. Olt látta, hogy tudom a szöveget, ezért letette velem a példányt és én a papír helyébe gyorsan felkaptam öt virágcsokrot, mert fogalmam nem volt, hogy mit kezdjek a kezeimmel. Egy darabig azt éreztem, hogy görcsös vagyok, biztos mindenki tehetségtelennek tart. A rendező csak ennyit mondott: „Csináld azt, ami először az eszedbe jut!”. Ezen a ponton elszabadult az agyam és elkezdtem ugrálni, pörögni, forogni,

dobálni a virágokat, a cipőmet. A többiek, akik a teremben ültek egy rövid ideig jeges rémülettel figyelték, hogy mit csinálok, majd egy emberként hangos nevetésben törtek ki. Felszabadító volt, hogy derűtséget váltottam ki a kollégákból, így megnyugodtam és elkezdődhetett a tényleges, koncentrált próba. Olt kezdettől érezte, hogyan kell engem vezetni; pontos és egyszerű instrukciókat adott és jellegzetes nevetésével nyugtázta, ha sikerült végrehajtanom a kérését. Az iskolán kívül itt tapasztaltam először kívül, hogy mennyire fontos a visszajelzés és milyen bénító hatással lehetnek a színészre az önmagával kapcsolatos megoldatlan komplexusai és a megfelelési kényszer.

Tanulságos volt figyelni az évtizedek óta pályán lévő színészeket - Kubik Annát, Mézes Violetta, Csankó Zoltánt -, hogyan készülnek a szerepükre és azt is, hogyan próbálnak: széles skálán, nagy amplitúdókkal, gazdag technikai eszköztárral felvértezve. Mézes Violetta igazi vérébeli komika, aki olyan önazonossággal alakította KERÉK MARGIT szerepét, hogy jelenléte nem szerepjátékként, hanem sokkal inkább természetes színpadi létezésként hatott.

13. kép Csankó Zoltánnal a FEDÁK-MOLNÁR jelenetben (Győri Nemzeti Színház, 2022)

Csankó Zoltán a szövegkönyvében hangsúlyjelölést használt és a mondatai hangzását rádiójáték-szerűen, készre alkotta meg. Csankó színesen és érthetően beszélt, de a kész mondatai miatt elveszett a közös játék kiszámíthatatlansága és a kapcsolódás jelenidejűsége. A FEDÁK-MOLNÁR jelenet már első olvasatra belopta magát a szívembe, de minél többet játszottuk az előadást, annál fontosabbá vált számomra ez a szerelmi szál. Minden előadás alkalmával valami újdonság tűnt fel a szövegben, olyan játéklehetőségek, hangsúlyok és szünetek, amik addig elkerülték a figyelmemet. Az első előadások egyikén megéreztem, hogy nem feltétlenül kell nekem a rögzített járásokat és instrukciókat követnem, elragadott a játékkedv és legnagyobb meglepetésemre Zoli jött velem. Csankó a beállított mondatait sutba

dobta és elkezdett *velem* játszani: a kettősünk (13.kép) életre kelt. Attól fogva voltak ugyan állandó részei a jelenetnek, de minden alkalommal megleptük a másikat valami újdonsággal.

A második prózai jelenetem a *Tokaji aszú* című darab részletének zenés betétével kezdődött, ahol FEDÁK és TÉGLÁSSY EMMY, azaz Békeffy Lászlóné fiatal férfikollégájukkal, akit az író nem nevesített, a frontszínházban adják elő a *Maga nős ember, vagy boldog* című táncos számot. A jelenetben partnereim Mózes Anita, a Győri Nemzeti Színház társulatának tagja és Karácsony Gergely, a MATE Kaposvári Campus Rippl-Rónai Művészeti Kar Színművész szakának egykori Cserhalmi-osztályos hallgatója voltak.

Mózes Anitával nem indult könnyen sem a munka, sem a kapcsolódás. Az éreztem, hogy Anitának derogált, hogy vezető színésznő létére kisebb szerepet játszott, mint én, az egyetemista, ezért a próbafolyamat elején nem viselkedett túl kollegiálisan és olykor problémákat generált, hogy megakassza a próbafolyamatot. Egy civil beszélgetésünk során sikerült ezt a feszültséget feloldani, megértettem, hogy a színésznő milyen sok gátlással és problémával küzd, félti a pozícióját a fiatalabb kollégáktól és az akadémikusodása egyfajta védekezési mechanizmus, ami mögé bújva igyekszik fenntartani magáról az előző éveiben kialakított látszatot. Minél többet beszélgettünk és kapcsolódtunk a civil életben, annál olajozottabban és életszerűbben működött a jelenetünk. Anita megnyílt a színpadon is és finom érzékenységgel játszott velem, elkezdtek élvezni a jelenetünket. Rájöttem, hogy könnyebben áthidalom a színpadi feszültségeket, ha a partnereimet emberi oldalukról is megismerem és kevesebb hátráltató tévképzetet gyártok róluk önmagamra vonatkozóan.

Karácsony Gergely kiváló partnernem volt, akitől sokat tanultam. A színész, dacára annak, hogy nem szeret énekelni sem táncolni, példamutató alázatossággal dolgozott a próbafolyamat és az előadások alatt is egyaránt. A jeleneteimnél külső szemként működött, alkotótársként pontos észrevételeivel és ötleteivel segítette elő a jelenetek fejlődését és az én személyes fejlődésemet is. Minden előadás előtt közösen végeztük el azokat a bebeszélő gyakorlatokat, amiket azóta is használok színpadra lépés előtt. A *Tokaji aszú* jeleneten kívül Karácsony volt a partnerem a *Bob herceg* betétdalában is, ahol a dal érzelmi töltetét sikerült hitelesen és természetesen ábrázolnunk.

A koreográfiákat Fekete Miklós készítette. A táncpróbák és a mozgásos részek próbái a második héttől kezdődtek és többnyire kétnapi rendszerességgel folytak. A koreográfus legtöbbször kész anyagokkal érkezett, de volt, hogy arra kért, improvizáljak. Engem a mozgás és a tánc végtelenül felszabadít, egyszerre doppingol és lazít le, ezért a kötött és improvizatív részeket is egyaránt élveztem. A koreográfiák technikai részének elsajátítása nem okozott gondot, a mozgásanyagot hamar rögzítettem és sokat gyakoroltam, pontosítottam.

A zenei betétek korrepetíciója mindennapos tevékenység volt a próbafolyamat alatt. Kertes Anna, a Győri Nemzeti Színház korrepetitora és Schwimmer János, a színház ének mestere áldozatos és odaadó munkájukkal újra felszabadítottak az éneklésben. A legtöbb dal első próbálkozásra magasnak bizonyult számomra, küzdelmes folyamat volt, amíg a betétdalok természetes magabiztossággal szólaltak meg az előadásomban. Schwimmer Jánossal olyan beéneklő gyakorlatokat végeztünk, melyek növelték a hangterjedelmemet és sok jazz dalt improvizáltunk, annak érdekében, hogy kellőképpen lelazuljak és az énekléstől való görcsös szorongásomat feloldjuk. Schwimmer támogató szavaitól, gyakorlataitól felbátorodtam és boldogan énekeltem, ahogyan a “csövön kifért”. Nem mondom, hogy zenés színésszé avansáltam, de, a próbafolyamat első napjaitól az utolsó előadásig sokat fejlődött a hangképzésem.

Kubik Anna első találkozásunkkor távolságtartónak és zárkózottnak tűnt. Ámulattal figyeltem azt a pontos elemzést, amit Kubik az írott anyaggal végez. Minden próbára újabb módosítási és szövegjavaslatokkal érkezett, melyek elősegítették a történet érthetőségét és gazdagították a karakterek jellemvonásait. Kubik is sokat segített észrevételeivel és bátorított a karakterem megformálásában.

Kubik Anna az előadás egy adott pontján a földön ülve szavalta Ady Endre *Távrolról a Mostba* című versét. A színésznő versmondásával egy emberként ragadta meg és vitte magával a közönséget. Egyszerűen szavalt, természetes hangon és FEDÁK aktuálisan hömpölygő érzéseivel töltötte meg a verset, ami legtöbbször a nézőkből és belőlem is elérékenyülést váltott ki.

A premierre Kubik Annától kaptam egy lapot, amin ez állt: „Nőj nagyra kis Fedákom! Mindened megvan hozzá. A szerepről való gondolkodás tesz különbbé. Szeret az Öreged, Fedákod, Kubik Anna.” Ezt a kis papírt azóta is magamnál hordom és folyamatosan igyekszem eleget tenni ennek a számomra nagyon fontos és óriási dicséretnek.

A *Minden jegy elkelt* előadások során megtapasztalhattam, hogyan alakítja a nézők reakciója az előadás tempóját, ritmusát és azt is megfigyelhettem, hogy az adott közönség milyen jelentős befolyással lehet a színész játékkedvére.

A színészekén kívül a fodrászok, öltöztetők, a sűgő, a díszítők, a világosítók és hangosítók is odaadó, koncentrált munkával végezték a feladatukat. A bemutató előadás zökkenőmentesen zajlott, legnagyobb örömömre a szűk családom is velem ünnepelt. A premieren (14.kép) és az azt követő előadásokon is minden alkalommal egy csodálatos csapat szerelemgyermeke született.

14. kép Minden jegy elkelt premier előadása - tapsrend (Győri Nemzeti Színház, 2022)

Annak ellenére, hogy majdnem minden előadást teltházzal és álló vastappsal játszottunk, a *Minden jegy elkelt* mindössze húsz előadást élt meg: tizenkilencet a Győri Nemzeti Színházban és egyet szülővárosomban, Nyíregyházán, a VIDOR fesztiválon, ahol az egész családom láthatta, mi az, amit olyan nagy örömmel próbáltam és játszottam az otthonomtól távol.

Megható és felemelő érzés volt a közönség soraiban látni a számomra legfontosabb emberek büszke, könnyes tekinteteit és széles sugárzó mosolyukat.

Összegzés, a kutatás lehetséges további irányai

Témaválasztásom indoklásában megfogalmaztam, hogy Fedák Sári életének feldolgozásakor céлом az objektivitás, de biztos vagyok benne, hogy nem sikerült elég objektívnek maradnom. Az ember, ha érzelmileg érintett egy témában óhatatlanul kedve szerint alakítja. A tényeket megmásítani nem tudom, de arról dönthetek, hogy melyek azok az információk, amiket felhasználok és amelyekről részletesebben írok.

Fedák Sári nagyon erős hatással volt és van rám, ez sose lesz másképp. A naplóját és önéletrajzi írásait olvasva az egyszerű embert láttam meg benne. Azt a nyíltzívű és segítőkész, ragyogó tehetségű személyt, akit a hatalom és az álságos emberek gyarló irigysége tönkretett.

Kutatásom lehetséges további irányának az interjúkészítést választanám, melynek során felkeresném Sárközi Mátyást és Horváth Ádámot, Molnár Ferenc unokáit, hogy Fedák és Molnár kapcsolatáról részletgazdagabb képet kapjak és megismerjem a pár titkait, melyek soha nem láttak napvilágot. Interjút készítenék Básti Julival, hogy édesapja, Básti Lajos Fedák Sárral való kapcsolatáról, Fedák zsidó kollégái felé irányuló segítségnyújtásáról és a színésznő feljelentésének körülményeiről, tárgyalásáról több és hitelesebb információhoz jussak. Végül ellátogatnék Beregszászra, ahol a helyi legidősebb korosztállyal beszélgetnék és arról faggatnám őket, hogy milyen legendák keringtek a Fedák család körül a településen.

Fedák soha nem volt óvatos, nem akart megfelelni és a szarkasztikus megjegyzései, óvatlan és felelőtlen, csípős humora okozták a vesztét. A hatalom nem veszi figyelembe az egyént, sokkal inkább tömegekben gondolkodik és ha feltűnik egy Fedákhoz hasonló, tömegeket mozgató veszélyforrás, annak a likvidálására törekszik.

Fedák Sári a legméltatlanabb körülmények között halt meg. Fedáknak, akit a kritikusok és újságírók egykor csodáltak és éltettek, halálhírét a negyedik oldalon közölték a *Pesti Percek* rovatban, olyan cikkek közé suvasztva, mint „Csikó-tornáztató épült Hortobágyon” (sz.n. 1955, 4) és „A hevesi dinnyések 140000 mázsa termésre számítanak” (sz.n. 1955, 4). Ez a tény elgondolkodtatott: a siker nem volt és soha nem is lesz örök érvényű. Még Fedák egyedülálló és átütő sikersorozata is véget ért életében, de a színésznő még a börtönben sem adta fel életigenlését (Vörös 1990). Fedák soha nem tudott és nem is akart igazán beilleszkedni vagy hasonlítani akárkire. Fedák Sári olyan szuverén egyéniség volt, akinek Ady Endre már a századfordulón két sorban megjósolta és meg is indokolta sorsát (15.kép): „Mennyit fog még sirni, bűnhődni, / Mert szebb és különb, mint a többi..!” (Ady 1961, 465).

„És most eridj. Ne feledd el, hogy vihar után rendesen ragyogó kék ég következik, és a göröngyös út által ejtett sebek semmit sem fájnak, ha az út felfelé vezet.” (Fedák 1929, 6).

Irodalomjegyzék

- ADY Endre: Az első vendéjáték. Nagyvárad Napló 1902. május 3. In: Ady Endre: *Színház*. Budapest, 1980, 62. p.
- ADY Endre (1961): *Összes versei*. Budapest, Szépirodalmi Könyvkiadó, 1166. p.
- BÁNOS Tibor (1986): *Aki szelet vet....* Budapest, Magvető Könyvkiadó, 459. p.
- BOGNÁR József (2009): *"Te csak most aludjál, Liliom..."*. Budapest, Magyar Ház, 623. p.
- EGYED Zoltán (1943): Fedák Sári: Egy évig távol akarok lenni a színpadtól. *Film, színház, irodalom*, 4. évfolyam, 23. sz. 4. p. URL: https://adt.arcanum.com/hu/view/8OraiUjsag_1943_06/?query=egyed+zoltan+fedak+sari+egy+evig+tavol+akarok+lenni+a+sz%C3%ADnpadtol&pg=7&layout=s [2024.04.15.]
- FEDÁK Sári (1929): *Útközben. Beszélgetés a barátommal*. Budapest, Szöllősi Zsigmond, 455. p.
- GAJDÓ Tamás (2003): *Divák, primadonnák, színésznők*. Budapest, Keserü Katalin, 215. p.
- IGNOTUS (1916): Figyelő. *Nyugat*, 9. évfolyam, 22. sz. 723. p. URL: https://adt.arcanum.com/hu/view/Nyugat_1916_2/?query=nyugat+figyelo+IX.+evfolyam&pg=746&layout=s [2024.04.15.]
- KELLÉR Andor (1964): *Bal négyes páholy*. Budapest, Magvető Könyvkiadó, 478. p.
- SZ.N. (1906a): A színpad varázsa. *Az Ujság*, 4. évfolyam, 354. sz. 123. p. URL: https://adt.arcanum.com/hu/view/AzUjsag_1906_12-2/?query=az+ujzag+a+szinpad+varazsa&pg=340&layout=s [2024.04.15.]
- SZ.N. (1906b): Vidor Pál öngyilkossága. *Pesti Napló*, 57. évfolyam, 330. sz. 7-10. p. URL: https://adt.arcanum.com/hu/view/PestiNaplo_1906_12/?query=pesti+naplo+vidor+pál+öngyilkossaga&pg=36&layout=s [2024.04.15.]
- SZ.N. (1914): Színház és zene. *Pesti Hírlap*, 36. évfolyam, 12289. sz. 7-8. p. URL: https://adt.arcanum.com/hu/view/PestiHirlap_1914_09/?query=pesti+hirlap+szinhaz+es+zene+1914&pg=442&layout=s [2024.04.15.]
- SZ.N. (1938): Sajtó és színház. *Magyarország*, 45. évfolyam, 80. sz. 1. p. URL: https://adt.arcanum.com/hu/view/Magyarorszag_1938_04/?query=magyarorszag+sajtó+és+sz%C3%ADnház&pg=98&layout=s [2024.04.15.]
- SZ.N. (1945): Budapestre hozták Fedák Sárít. *Magyar Nemzet*, 1. évfolyam, 189. sz. 1. p. URL: https://adt.arcanum.com/hu/view/MagyarNemzet_1945_12/?

[query=magyar+nemzet+budapestre+hoztak+fedak+sarit+&pg=62&layout=s](https://adt.arcanum.com/hu/view/SzegediNepszava_1946_04-06/?query=magyar+nemzet+budapestre+hoztak+fedak+sarit+&pg=62&layout=s)

[2024.04.15.]

SZ.N. (1946): Kétévi börtönre ítélték Fedák Sárít. *Szegedi Népszava*, 2. évfolyam, 77. sz. 1. p.

URL: [https://adt.arcanum.com/hu/view/SzegediNepszava_1946_04-06/?](https://adt.arcanum.com/hu/view/SzegediNepszava_1946_04-06/?query=szegedi+nepszava+ketevi+bortonre+%C3%ADteltek+fedak+sarit&pg=8&layout=s)

[query=szegedi+nepszava+ketevi+bortonre+](https://adt.arcanum.com/hu/view/SzegediNepszava_1946_04-06/?query=szegedi+nepszava+ketevi+bortonre+%C3%ADteltek+fedak+sarit&pg=8&layout=s)

[%C3%ADteltek+fedak+sarit&pg=8&layout=s](https://adt.arcanum.com/hu/view/SzegediNepszava_1946_04-06/?query=szegedi+nepszava+ketevi+bortonre+%C3%ADteltek+fedak+sarit&pg=8&layout=s) [2024.04.15.]

SZ.N. (1955): Napi krónika – Pesti Percek. *Magyar Nemzet*, 9. évfolyam, 105. sz. 4. p. URL:

[https://adt.arcanum.com/hu/view/MagyarNemzet_1955_05/?](https://adt.arcanum.com/hu/view/MagyarNemzet_1955_05/?query=magyar+nemzet+1955+pesti+percek+meghalt+Fedak+Sari&pg=23&layout=s)

[query=magyar+nemzet+1955+pesti+percek+meghalt+Fedak+Sari&pg=23&layout=s](https://adt.arcanum.com/hu/view/MagyarNemzet_1955_05/?query=magyar+nemzet+1955+pesti+percek+meghalt+Fedak+Sari&pg=23&layout=s)

[2024.04.15.]

RÁCZ Attila (2022): A szerelem, a siker és a pénz Molnár Ferenc és Molnár Erzsébet életében III. rész. *Budapesti Levéltári Mozaikok*, Budapest, 8. szám. 10. p. URL:

https://real.mtak.hu/161531/1/BLM_2022_8.pdf [2024.04.17.]

RÁKOSI Jenő (1906): Színházak. *Budapesti Hírlap*, 26. évfolyam, 294. sz. 32.p. URL:

[https://adt.arcanum.com/hu/view/BudapestiHirlap_1906_10/?](https://adt.arcanum.com/hu/view/BudapestiHirlap_1906_10/?query=budapesti+hirlap+26.+evfolyam&pg=0&layout=s)

[query=budapesti+hirlap+26.+evfolyam&pg=0&layout=s](https://adt.arcanum.com/hu/view/BudapestiHirlap_1906_10/?query=budapesti+hirlap+26.+evfolyam&pg=0&layout=s) [2024.04.15.]

VÖRÖS Tibor (1990): *A Fedák*. Budapest, Háttér Lap- és Könyvkiadó, 94. p.

Képjegyzék

1. kép Fedák Beregszászon

Vörös Tibor (1990): *A Fedák*. Budapest, Háttér Lap- és Könyvkiadó, 94. p.

2. kép Fedák Sári, A Gésák Rolly-Pollyja

Vörös Tibor (1990): *A Fedák*. Budapest, Háttér Lap- és Könyvkiadó, 94. p.

3. kép Fedák mint Bob úrfi

Vörös Tibor (1990): *A Fedák*. Budapest, Háttér Lap- és Könyvkiadó, 94. p.

4. kép Fedák Sári és Medgyaszay Vilma „János Vitéz”

Vörös Tibor (1990): *A Fedák*. Budapest, Háttér Lap- és Könyvkiadó, 94. p.

5. kép Jászai Mari teljes interjúja Az Ujság című napilapban

sz.n.(1906): A szinpad varázsa. *Az Ujság*, 4. évfolyam, 354. sz., 123. p. URL:

https://adt.arcanum.com/hu/view/AzUjsag_1906_12-2/?

[query=az+ujsg+a+szinpad+varazsa&pg=340&layout=s](https://adt.arcanum.com/hu/view/AzUjsag_1906_12-2/?query=az+ujsg+a+szinpad+varazsa&pg=340&layout=s) [2024.04.15.]

6. kép Molnár Ferenc haditudósító a fronton (1916)

Bános Tibor: *Aki szelet vet...* Budapest, Magvető Könyvkiadó, 459. p.

7. kép Fedák Sári önkéntes

Vörös Tibor (1990): *A Fedák*. Budapest, Háttér Lap- és Könyvkiadó, 94. p.

8. kép Fedák Sári Kamilla szerepében

Bános Tibor: *Aki szelet vet...* Budapest, Magvető Könyvkiadó, 459. p.

9. kép Fedák és Rátkai Márton

Vörös Tibor (1990): *A Fedák*. Budapest, Háttér Lap- és Könyvkiadó, 94. p.

10. kép Fedák Sári és Básti Lajos

Vörös Tibor (1990): *A Fedák*. Budapest, Háttér Lap- és Könyvkiadó, 94. p.

11. kép Békeffy Lászlóné és Kürti Sári jelentése

Vörös Tibor (1990): *A Fedák*. Budapest, Háttér Lap- és Könyvkiadó, 94. p.

12. kép Fedák Sári halálhíre a Magyar Nemzetben

sz.n.(1955): Napi krónika – Pesti Percek. *Magyar Nemzet*, 9. évfolyam, 105. sz. 4. p.

URL: https://adt.arcanum.com/hu/view/MagyarNemzet_1955_05/?

[query=magyar+nemzet+1955+pesti+percek+meghalt+Fedak+Sari&pg=23&layout=s](https://adt.arcanum.com/hu/view/MagyarNemzet_1955_05/?query=magyar+nemzet+1955+pesti+percek+meghalt+Fedak+Sari&pg=23&layout=s)

[2024.04.19.]

13. kép Csankó Zoltánnal a Fedák-Molnár jelenetben

Győri Nemzeti Színház, Győr. Forrás: Győri Nemzeti Színház (2022) URL: <https://www.gyoriszinhaz.hu/component/k2/item/1962-minden-jegy-elkelt-az-ember,-aki-rosszkor-volt-rossz-helyen-aztan-megint> [2024.04.20.]

14. kép Minden jegy elkelt premierelőadása - tapsrend

Győri Nemzeti Színház, Győr. Forrás: Győri Nemzeti Színház (2022) URL: <https://www.gyoriszinhaz.hu/component/k2/item/1962-minden-jegy-elkelt-az-ember,-aki-rosszkor-volt-rossz-helyen-aztan-megint> [2024.04.20.]

15. kép Ady Endre teljes verse Fedák Sáriról

Bognár József (2009): *"Te csak most aludjál, Liliom..."*. Budapest, Magyar Ház, 623. p.

Mellékletek

1.sz. melléklet: Nyilatkozat a záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

NYILATKOZAT

a záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió¹ nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: FETTER ANNA
A Hallgató Neptun kódja: SKZKUP
A dolgozat címe: FEDAK ...
A megjelenés éve: 2024
A konzulens intézetének neve: RIPP-KÖNYV MŰVÉSZETI INTÉZET
A konzulens tanszékének a neve: SZÍNHÁZI TANSZÉK

Kijelentem, hogy az általam benyújtott záródolgozat/szakdolgozat/diplomadolgozat/portfólió¹ egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkori szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem MATER Hallgatói Dolgozatok repozitóriumába. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelte után

nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem MATER Hallgatói Dolgozatok repozitóriumában.

Kelt: 2024 év APRILIS hó 23. nap

Hallgató aláírása

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

2.sz. melléklet: Konzulensi nyilatkozat

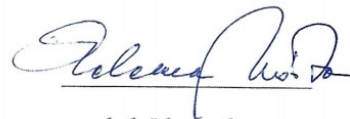
NYILATKOZAT

Fehér Anna (hallgató Neptun azonosítója: SKZRNP) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót¹ áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót a záróvizsgán történő védésre **javaslom** / **nem javaslom**².

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen **nem**^{*3}

Kelt: 2024 év április hó 23. nap

belső konzulens

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő aláhúzendő.

³ A megfelelő aláhúzendő.